

Työtapaturmien lukumäärä kääntyi kasvuun v. 2021 – vahinkoja silti 13 % vähemmän kuin v. 2019

37

Tapaturmavakuutuskeskuksen analyysiä

17.2.2022

Työtapaturmien lukumäärä kääntyi kasvuun v. 2021 – vahinkoja silti 13 % vähemmän kuin v. 2019

Palkansaajille sattui 110 100 työtapaturmaa vuonna 2021, mikä oli n. 8 % enemmän kuin vuonna 2020, mutta yhä merkittävästi (-13 %) vähemmän kuin vuonna 2019. Työtapaturmista 91 800 sattui työpaikalla työtehtävissä ja 18 300 asunnon ja työpaikan välisellä matkalla. Palkansaajille sattuneiden vahinkojen lisäksi vapaaehtoisesti itsensä vakuuttaneille yrittäjille sattui 4 900 työtapaturmaa.

Tässä analyysissä esitetään tiivis katsaus työtapaturmakehityksestä v. 2012-2021. Kokonaismäärien ja -taajuuksien lisäksi tarkastellaan vahinkojen toimiala-, maakunta-, ammattiluokka- ja työympäristömuuttujien mukaisia jakaumia. Tarkempia aihepiirikohtaisia analyyseja tullaan julkaisemaan Tapaturmavakuutuskeskuksen analyysisarjassa kevään ja kesän 2022 aikana.

Tilastointiin liittyvien viiveiden vuoksi viime vuotta koskeviin tietoihin liittyy vielä helmikuussa 2022 epävarmuustekijöitä, minkä vuoksi tässä julkaisussa esitetyt tiedot voivat vielä muuttua vuoden 2022 aikana tilastoaineiston kypsymisen myötä.

Teksti: Janne Sysi-Aho ja Mika Tynkkynen, Tapaturmavakuutuskeskus

Kuva 1: Avainluvut vuonna 2021

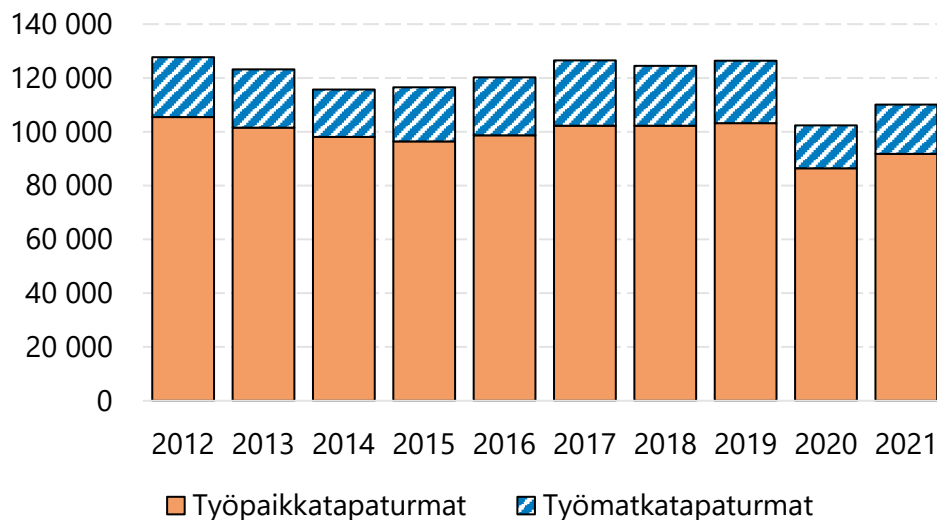

Työtapaturmien lukumäärät nousivat noin 8 % vuodesta 2020

Vuonna 2020 työtapaturmien lukumäärät putosivat koronapandemian myötä ennätysalhaisiksi ja vuotta 2021 voidaan luonnehtia osittaiseksi palautumiseksi jo kohti vakiintuneempaa tasoa ja pitkän aikavälin trendiä. Vuonna 2021 palkansaajien työtapaturmien lukumäärät nousivat noin 8 % vuodesta 2020, mutta ovat silti yhä noin 13 % pienemmät kuin vuonna 2019. Merkittävänä selittäjänä havaitulle kehitykselle voidaan pitää sitä, että koronapandemian hallintasuositukseen perustuvat etätyökäytänteet jatkuivat vuoden 2021 ajan yhä yleisinä. Suomessa sattui palkansaajille vuonna 2021 yhteensä 110 100 vakuutuslaitosten korvaamaa työtapaturmaa, joista 91 800 työpaikalla työtehtävissä ja 18 300 asunnon ja työpaikan välisellä matkalla (kuva 2).

Huomattavaa on, että työssään koronalle altistuneet ja sittemmin todettuun covid-19 tautiin sairastuneet tapaukset eivät ole työtapaturmia, eivätkä siten sisälly tässä analyysissä esitettyihin lukumääriin. Tällaiset tapaukset tilastoidaan ammattitautena, ja niistä julkaistaan tietoja sekä Tapaturmavakuutuskeskuksen verkkosivuilla että Työterveyslaitoksen julkaisuissa.

Kuva 2: Palkansaajien työpaikka- ja työmatkatapaturmien lukumäärän kehitys vuosina 2012-2021.

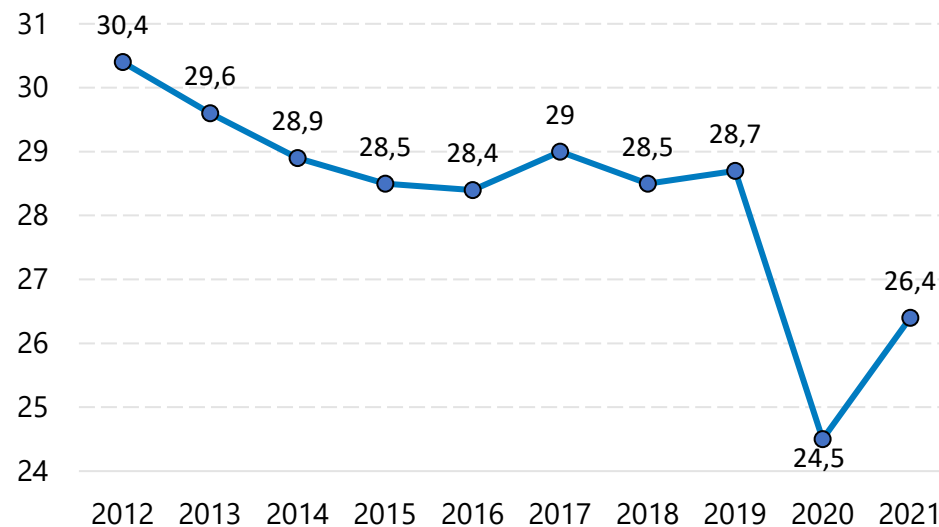
[Kuvan 2 tietosisältö Excel-tiedostossa](#)

Lukumääräkehityksessä vuodella 2021 havaittua muutosta selittävät ennen kaikkea talouden sopeutuminen koronatilanteeseen ja hyvin erilaiset sääolosuhteet vuosina 2020 ja 2021. Etenkin alkuvuosi 2020 oli harvinaisen vähäluminen Etelä-Suomessa, kun taas vuonna 2021 olosuhteet olivat huomattavasti lumisemmat koko maassa sekä keväällä että syksyllä. Liukkausolosuhteet vaikuttavat työtapaturmatilastoon merkittävästi työmatkatapaturmien lisäksi myös työajan tapaturmiin. Liukkauden vaikutusta lukumääriin tosin pienentää yleistyvä ja vakiintuva etätö. Aikainen talvi saattaa nostaa vuoden 2021 lukuja vielä myöhemmin tämän analyysin tekohetken tasosta, sillä kirjoitushetkellä loppuvuoden

2021 luvut perustuvat historiaan perustuvaan, tilastojen kypsyysviiveen huomioivaan kertoimeen. Säävaihtelut heikentävät kertoimeen perustuvan estimaatin luotettavuutta.

Palkansaajille sattuneiden työtapaturmien lisäksi vakuutuslaitokset korvasivat 4 900 yrittäjille sattunutta työtapaturmaa, mikä oli noin 16 % vähemmän kuin vuonna 2020. Tämänhetkisten tietojen mukaan näistä oli työpaikkatapaturmia noin 4 400 (muutos vuotta aiempaan noin -18 %) ja työmatkatapaturmia noin 500 (muutos vuoteen 2020 oli noin +7 %).

Kuva 3. Palkansaajien työpaikkatapaturmien kokonaistaajuus vuosina 2012-2021.

[Kuvan 3 tietosisältö Excel-tiedostossa](#)

Palkansaajien työpaikkatapaturmien määrä nousi noin 6 % ja taajuus noin 8 %

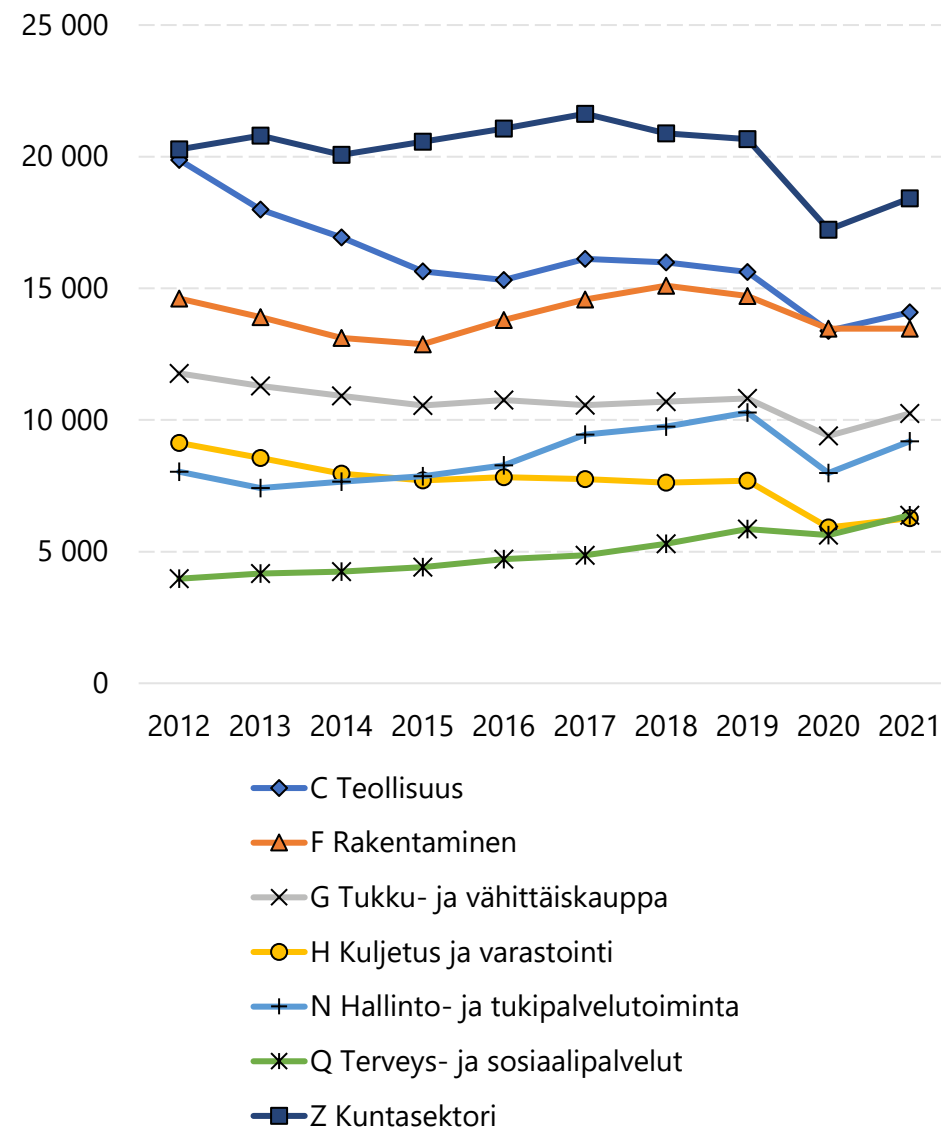
Palkansaajille sattuneiden työpaikkatapaturmien lukumäärä kasvoi noin 6 % vuonna 2021. Työpaikkatapaturmien taajuus, eli korvattujen vahinkojen lukumäärä miljoonaa työtuntia kohden oli viime vuonna 26,4 kun se vuonna 2020 oli ennätysalhainen 24,5. Vuoden 2021 kehitystä selittää talouden yllättävän nopea elpymisen voimakkaiden sulkutoimien sävyttämästä edellisvuodesta (kuva 3).

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan palkansaajien tekemät työtunnit lisääntyivät viime vuonna vain noin 1 % vuodesta 2020, kun työpaikkatapaturmat lisääntyivät samalla mainitun 6 %. Vuonna 2021 palkansaajien tekemien työtuntien kokonaismäärä oli yhä noin 3 % alhaisempi kuin vuonna 2019 ennen koronapandemiaa.

Usealla toimialalla työpaikkatapaturmien lukumäärät nousivat, yksityisissä sote-palveluissa tilanne synkistyy edelleen

Lähes kaikilla toimialoilla työpaikkatapaturmien lukumäärät nousivat merkittävästi vuonna 2021, mutta kokonaismäärät jäivät kuitenkin edelleen merkittävästi alhaisemmaksi kuin mitä oli ennen koronapandemiaa vuonna 2019. Ikävän poikkeuksen tekee yksityisten terveys- ja sosiaalipalvelujen päätoimiala (Q), jolla työpaikkatapaturmien lukumäärä on ollut vuotta 2020 lukuun ottamatta kasvussa koko tarkastelujakson vuodesta 2012 (kuva 4).

Kuva 4. Palkansaajien työpaikkatapaturmien lukumäärät keskeisillä päätoimialoilla 2012-2021.

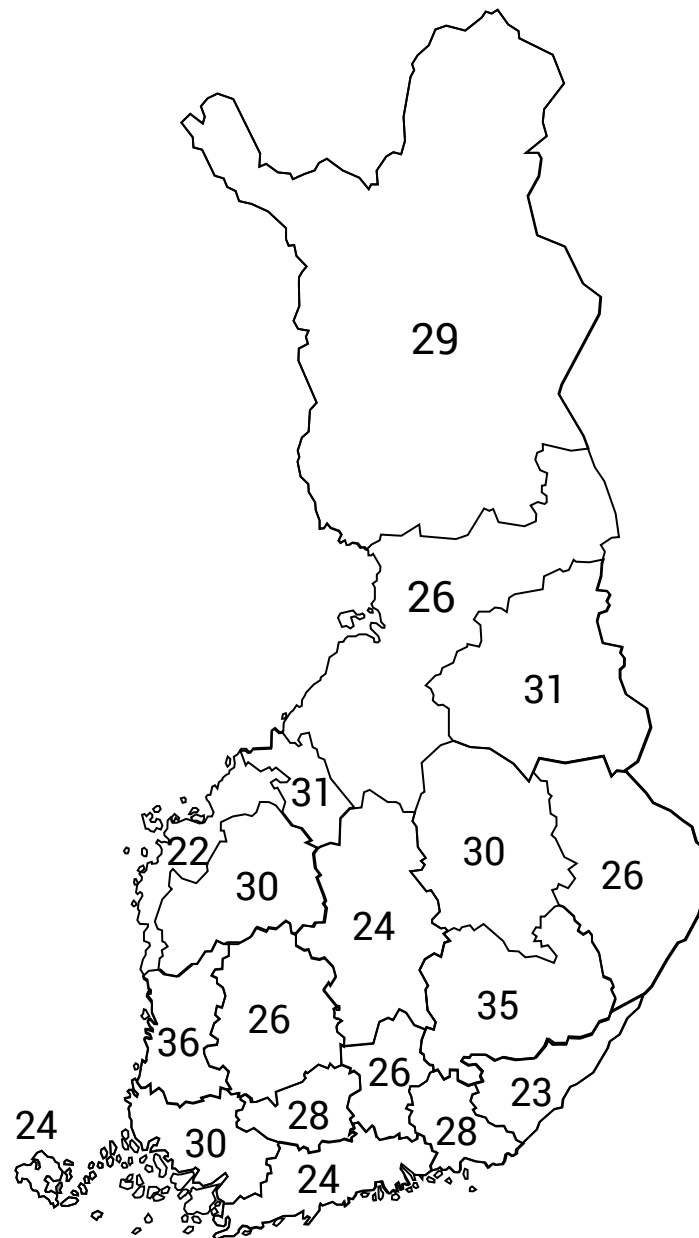

Kuvan 4 tietosisältö Excel-tiedostossa

Taulukko1. Palkansaajien työpaikkatapaturmien taajuudet maakunnittain.

Maakunta	2019	2020	2021
Uusimaa	26	22	24
Varsinais-Suomi	32	27	30
Satakunta	35	32	36
Kanta-Häme	30	26	28
Pirkanmaa	28	25	26
Päijät-Häme	31	27	26
Kymenlaakso	30	25	28
Etelä-Karjala	27	25	23
Etelä-Savo	35	35	35
Pohjois-Savo	33	29	30
Pohjois-Karjala	33	28	26
Keski-Suomi	27	24	24
Etelä-Pohjanmaa	31	29	30
Pohjanmaa	28	25	22
Keski-Pohjanmaa	35	30	31
Pohjois-Pohjanmaa	28	25	26
Kainuu	34	35	31
Lappi	32	30	29
Ahvenanmaa	30	23	24

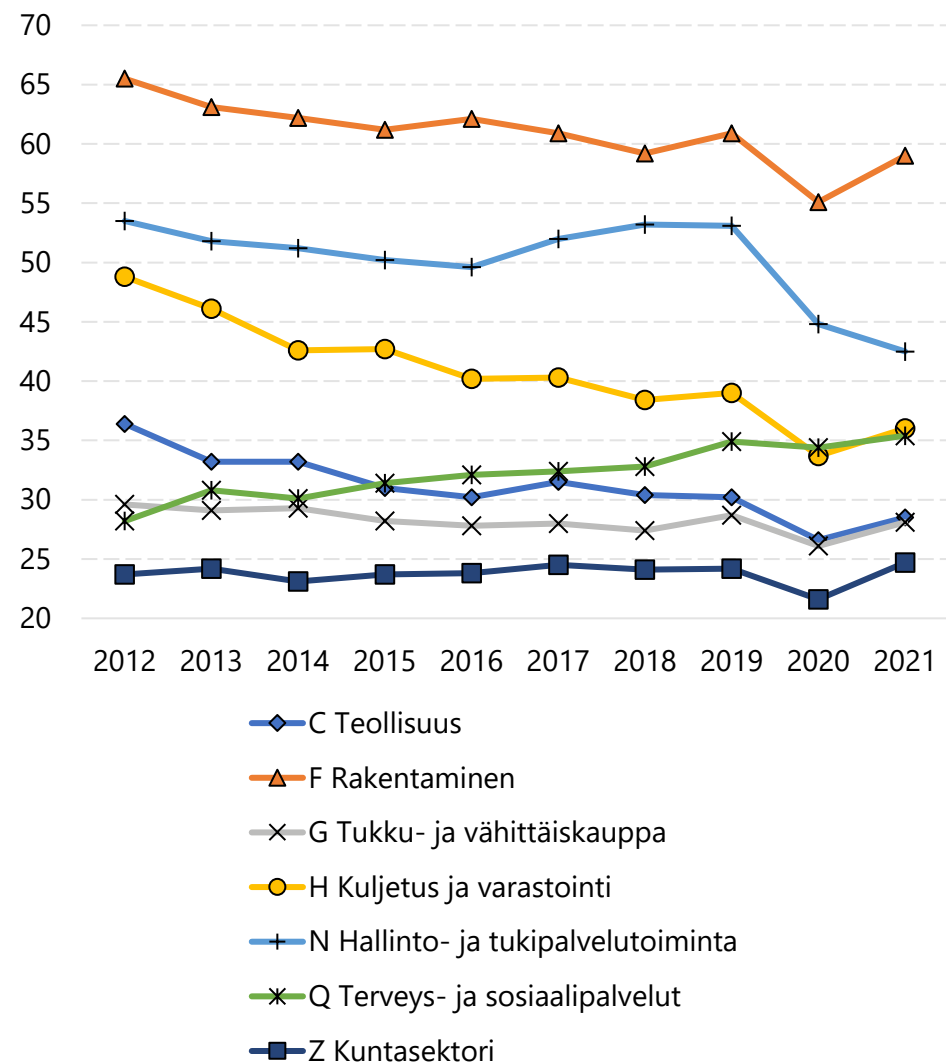
Kuva 5. Palkansaajien työpaikkatapaturmien taajuudet maakunnittain 2021

Toimialojen taajuuskehitys on ollut samansuuntaista lukumääräkehityksen kanssa, ja yksityisten terveys- ja sosiaalipalvelujen nouseva taajuuskehitys näkyy selvästi (kuva 6). Myös kuntasektorilla työpaikkatapaturmien taajuus nousi vuonna 2021 korkeimmalle tasolle koko tarkastelujakson ajalla. Hallinto- ja tukipalvelutoimialalla taajuus näyttää laskeneen jyrkästi jo toista vuotta, mitä selittää se, että vuodesta 2020 vuoteen 2021 päätoimialalla tehtyjen työtuntien määrä on noussut yli 21 %. Vuosina 2020 ja 2021 monella toimialalla taajuuslukujen vaihtelu on ollut totuttua jyrkempää. Turbulenssia selittää erityisesti pandemiaan liittyvät toimet ja niistä seuranneet talouden nopeat muutosliikkeet. Muutoksiin liittyvien johtopäätösten osalta on kuitenkin syytä olla varovainen, sillä näin nopeasti muuttuvissa tilanteissa työtuntitilastojen kyky seurata todellisia muutoksia ei ole yhtä luotettava kuin stabiilimman kehityksen tilanteessa.

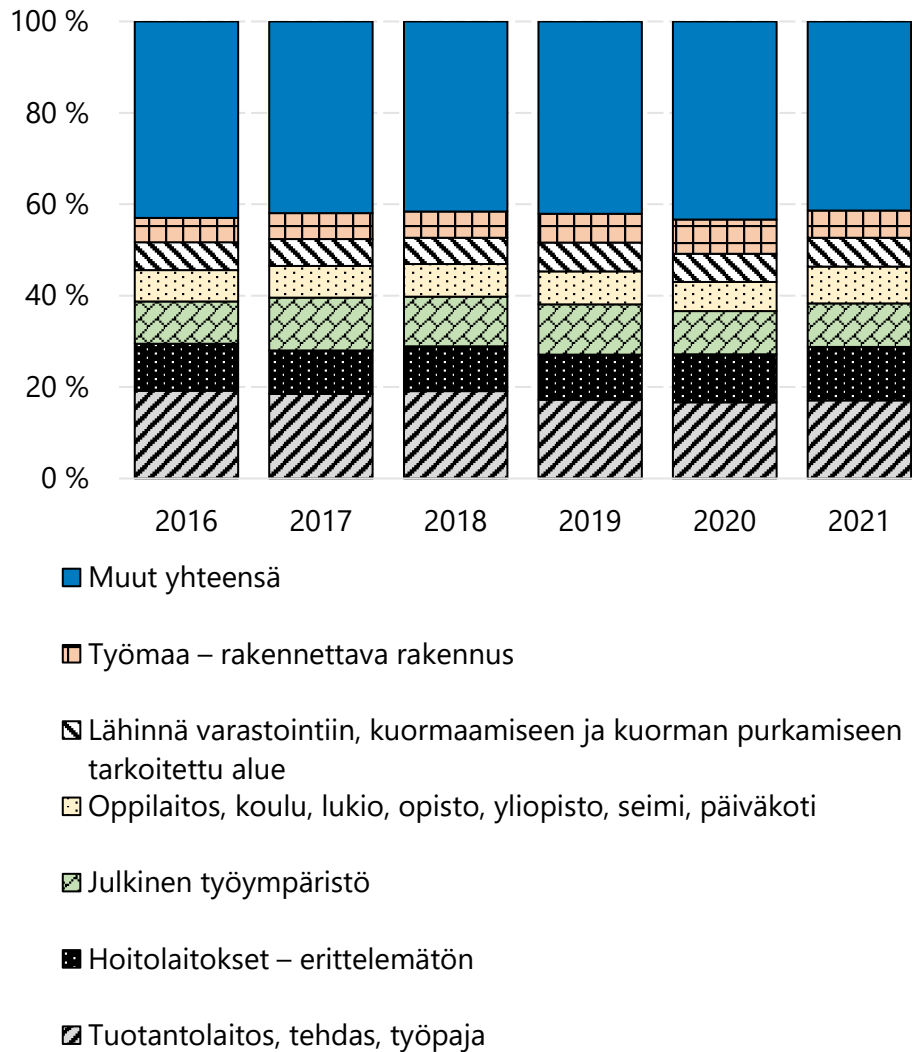
Vuokratöiden kokonaisuus ansaitsee tässä yhteydessä erillisen tarkastelun. Vuokratyöt kuuluvat luokittelussa hallinto- ja tukipalveluiden kokonaisuuteen, jolloin toimialan kirjavan profiilin takia vuokratyön kehitystä ei voida havaita koko toimialan kehitystä tarkastelemalla. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen tiedoissa vuokratyönä tehty työ lisääntyi peräti 38 % vuodesta 2020 ja taso oli noin 12 % korkeampi kuin vuonna 2019. Työvoimatutkimuksen vuoden 2021 tiedoista näkyy, että vuokratyönä tehdyistä työtunneista noin 17 % tehtiin teollisuudelle, 16 % kaupan päätoimialalle, noin 13 % kuljetusalalle, ja 11 % sekä rakennusalalle että terveystoimialalle. Vuokratöiden työpaikkatapaturmien lukumääräkin nousi vuonna 2021, tasoon noin 4800 työpaikkata-

Kuva 6. Palkansaajien työpaikkatapaturmien taajuudet keskeisillä päätoimialoilla vuosina 2012-2021. (Yksikkö: työpaikkatapaturmaa per miljoonaa tehtyä työtuntia)

Kuvan 6 tietosisältö Excel-tiedostossa

Kuva 7. Palkansaajien työpaikkatapaturmien työympäristöjakauma (%).

Kuvan 7 tietosisältö Excel-tiedostossa

tapaturmaa, mutta ei kuitenkaan vuoden 2019 tasolle, jolloin työpaikkatapaturmia ko. toimialalla korvattiin 5 051. Erimerkiksi työsuorituksen jakaumien muutokset vuosien 2019 ja 2021 vertailussa ovat suurimmillaankin vain yhden prosenttiyksikön suuruusluokkaa, eli työtilanteet, joissa vuokratyön tapaturmat ovat sattuneet, ovat edelleen varsin samankaltaisia kuin vuonna 2019. Vuokratyön työtapaturmia käsitellään vielä erikseen TVK:n analyysissä keväällä 2022.

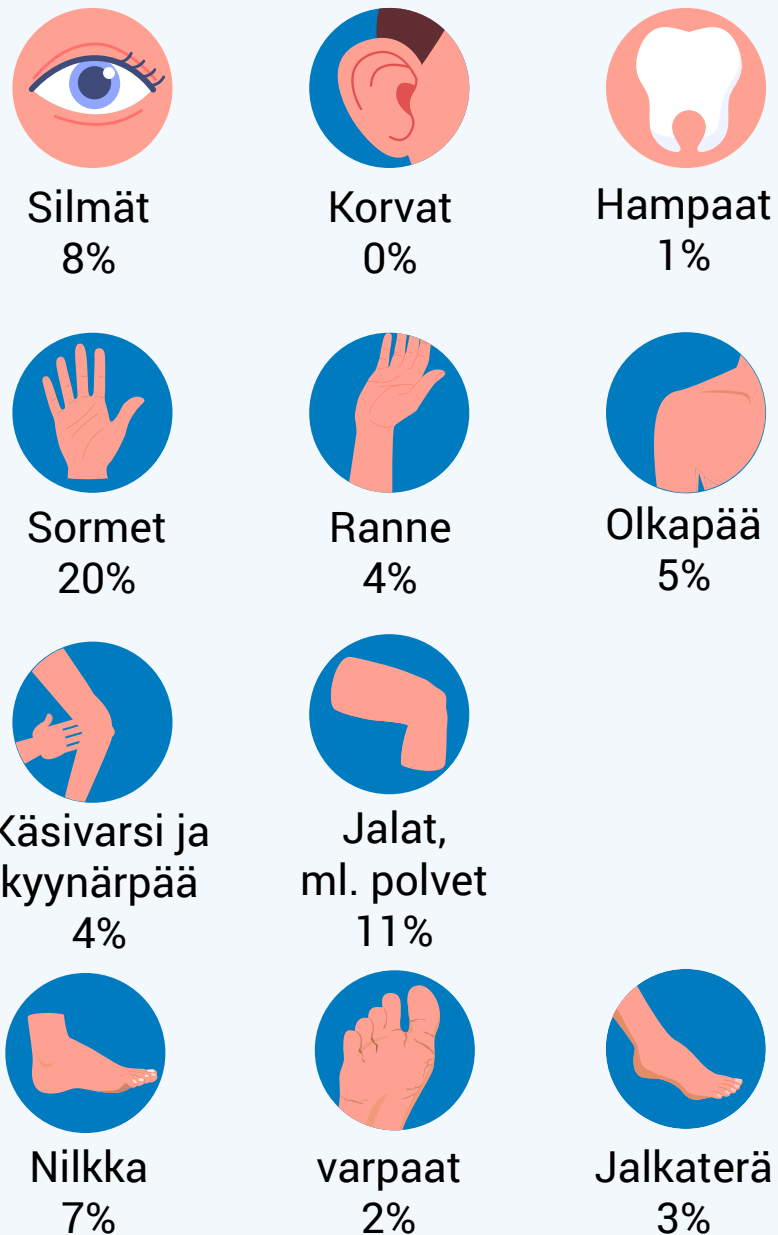
Työpaikkatapaturmia sattuu edelleen yleisimmin tuotantotiloissa

Palkansaajien työpaikkatapaturmat sattuvat useimmin tuotantotiloissa, osuus noin 18 %. Toiseksi yleisin työympäristö on julkiset työympäristöt, 10 %, samoin kuin erilaiset hoitolaitokset noin 10 % osuudella ja oppilaitokset, koulut ja päiväkodit noin 7 % osuudella. Työympäristöjen jakauma on ollut verrattain vakaa koko muuttujan keruuajan vuodesta 2016 alkaen (kuva 7).

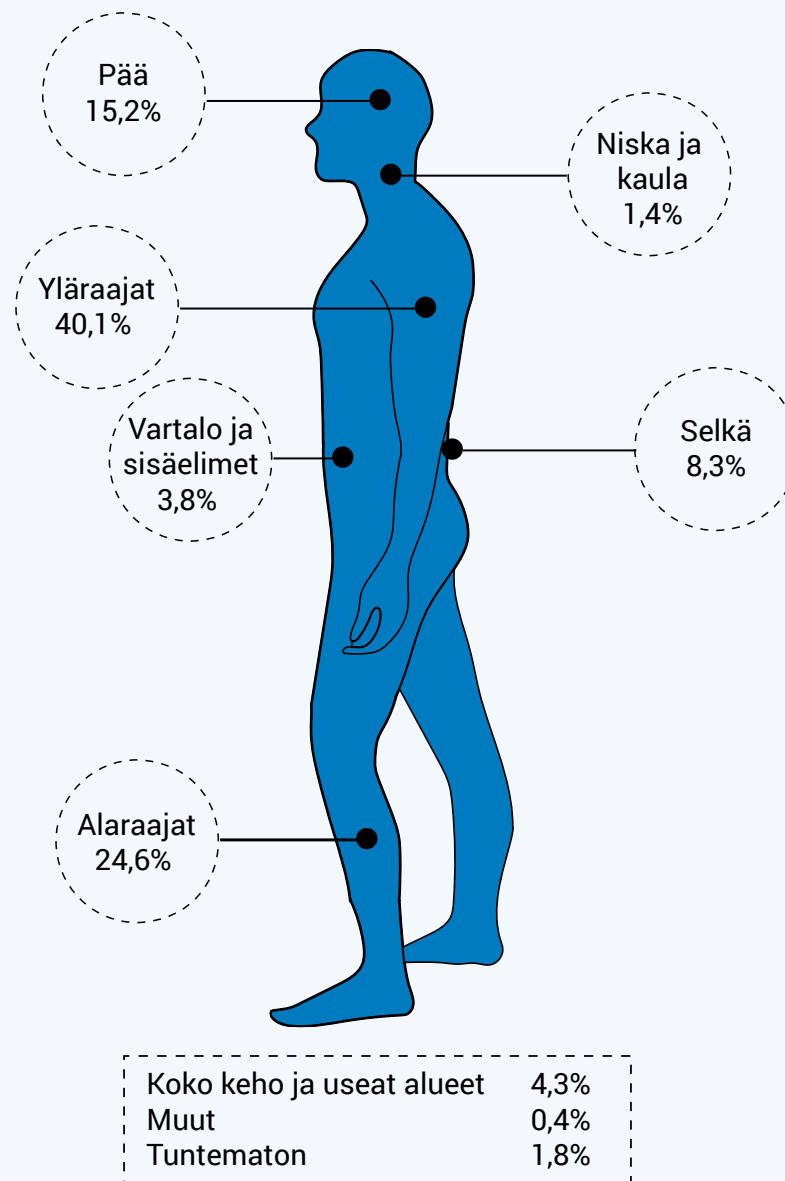
Kaiken kaikkiaan vuonna 2021 korvattiin noin 1300 kodeissa sattunutta työpaikkatapaturmaa palkansaajille, kun vastaava lukumäärä vuonna 2019 oli 1 181. Tässä luvussa on mukana asiakkaiden kodeissa tehtävät esim. palvelu-, rakennus-, korjaus- ja kuljetustyötehtävissä sattuneet tapaturmat. Johdon tai asiantuntija- ja toimistotyön ammateissa lukumäärä kotiolosuhteissa sattuneista työpaikkatapaturmista on noussut vain noin 100 työpaikkatapaturmaa verrattuna vuoteen 2019, vaikka etätyön

Kuva 8a. Vahingoittunut kehonosa, työpaikkatapaturmat 2021

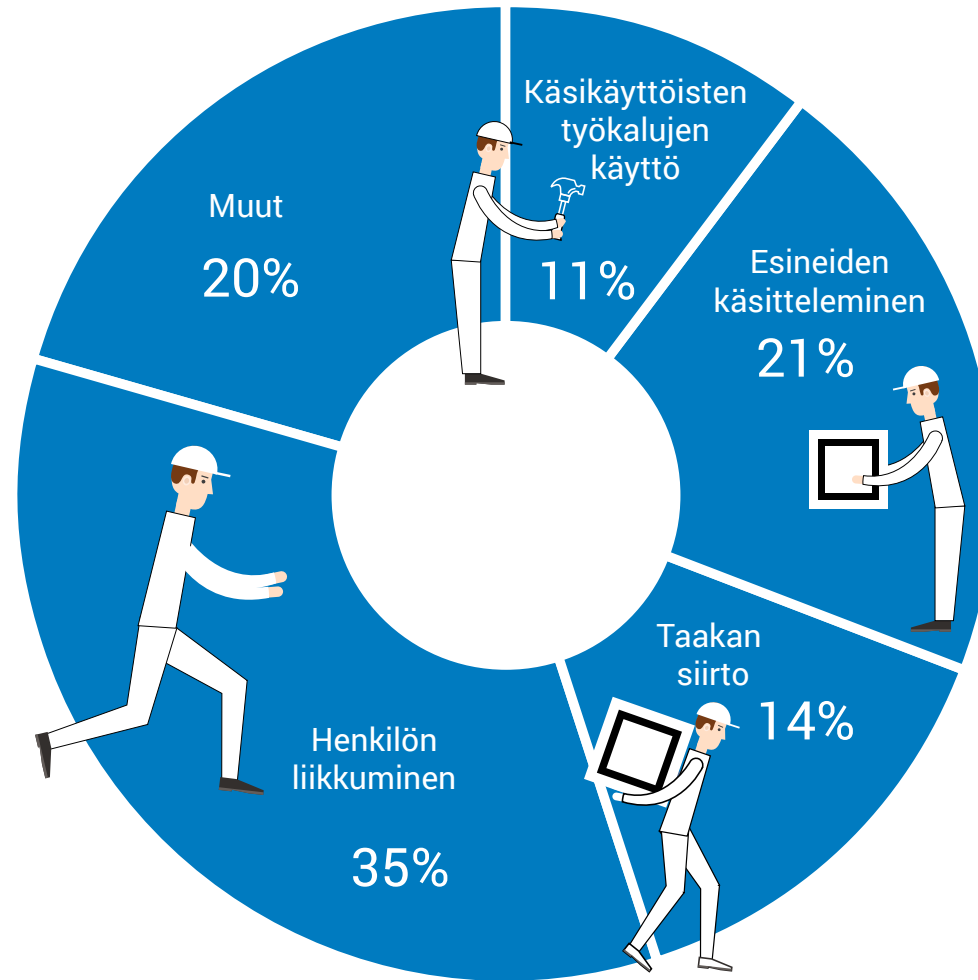

Kuva 8b. Vahingoittunut kehonosa, työpaikkatapaturmat 2021

Kuvien 8a ja 8b tietosisältö Excel-tiedostossa

Kuva 9. Työsuoritus työpaikatapaturmissa v. 2021

Kuvan 9 tietosisältö Excel-tiedostossa

tiedetään samaan aikaan yleistyneen koronapandemian myötä valtavasti. Kyse on hyvin vähäriskisistä töistä, minkä lisäksi turvan kattavuus ei ole yhtä laaja etätöissä kuin työpaikalla.

Tulorekisterin ansiosta saadaan tarkempia ammattiluokkakohtaisia tilastoja

Suurin osuus palkansaajien työpaikkatapaturmista vuonna 2021 sattui rakennus, korjaus ja valmistustyöntekijöille (noin 24 %) ja palvelu- ja myyntityöntekijöille (noin 23 %) sekä prosessi- ja kuljetustyöntekijöille (noin 13 %).

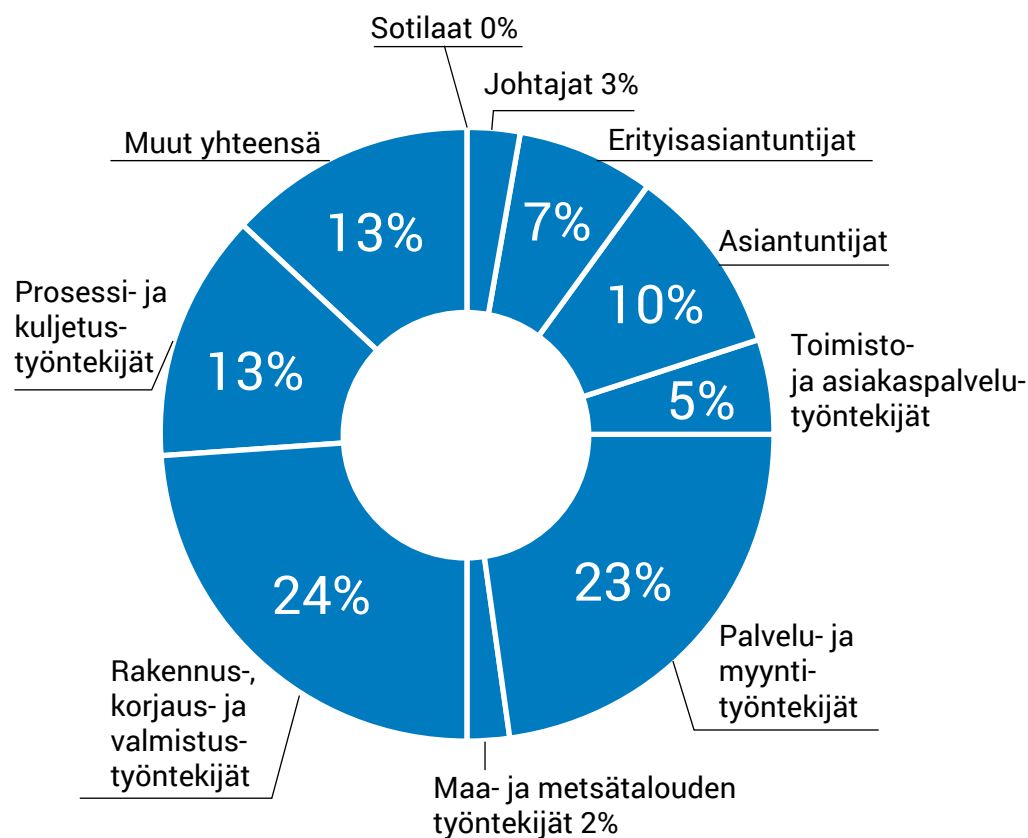
Vakuutusyhtiöt ovat siirtyneet käyttämään kansallista tulorekisteriä, jonka käytön myötä ammattiluokkatietojen käyttö on yhdenmukaistunut vakuutusyhtiöissä. Erityisesti ”valkokaulustöiden” tilastointi on entistä tarkempaa. Pääammattiluokissa näkyvä yhteenlaskettu 25 % osuus työpaikkatapaturmista osoittaa, että työelämässä erilaisen asiantuntijatyön osuus on erittäin merkittävä (kuva 10).

Vahinkotaajuus korkeimmillaan nuorilla ja työuran lopulla

Työpaikkatapaturmia sattuu suhteessa tehdyn työn määrään eniten nuorille työntekijöille, mutta taajuus lähtee taas nousemaan noin 45 ikävuoden jälkeen (kuva 11). Vuonna 2021 sattuneiden palkansaajien työpaikkatapaturmien taajuudet ikäluokittain olivat

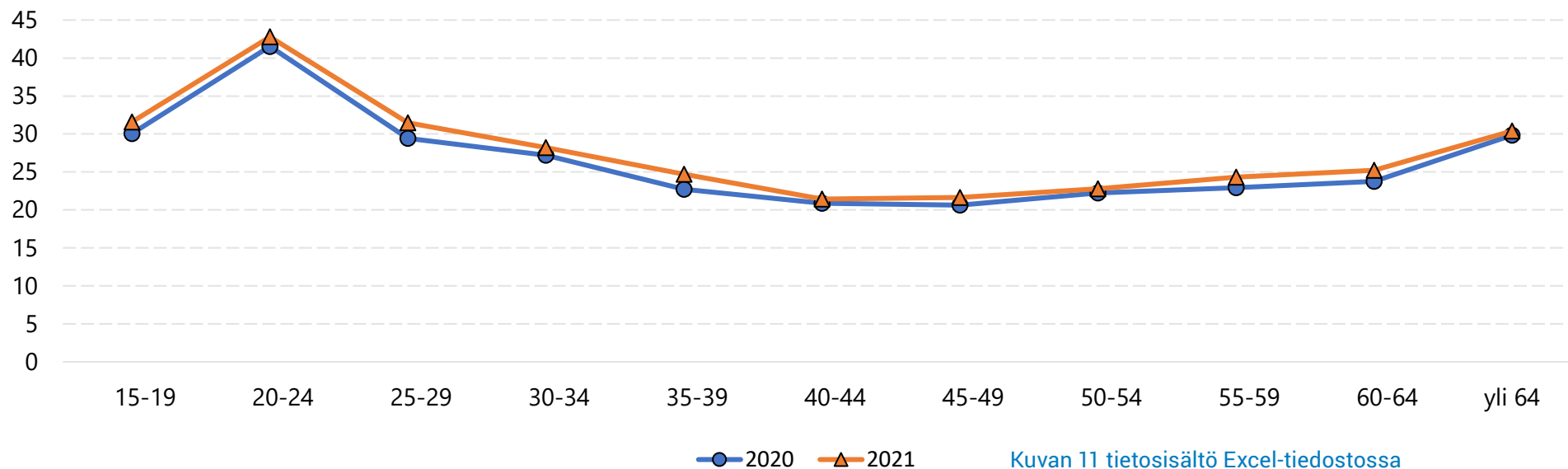
varsin samankaltaisia kuin vuonna 2020. Aiempien vuosien tilastoista tiedetään, että nuorten tapaturmat ovat useammin vakavuukseltaan ohimeneviä, mutta aiheutuneen työkyvyttömyyden kestolla mitattujen vakavien tapaturmien osuus nousee iän myötä.

Kuva 10. Palkansaajien työpaikkatapaturmien osuudet pääammattiluokan mukaan vuonna 2021.

Kuvan 10 tietosisältö Excel-tiedostossa

Kuva 11. Palkansaajien työpaikkatapaturmien taajuus ikäluokittain vuosina 2020-2021.
(Yksikkö: työpaikkatapaturmaa per miljoonaa tehtyä työtuntia)

Nuorten ikäluokkien osalta korkeampaa vahinkotaajuutta selittävät erityisesti kokemuksen puute yhdessä mahdollisesti puutteelliseen perehdytykseen sekä nuorille tyypillinen riskikäyttäytyminen. Lisäksi nuoret aloittavat työuraansa usein fyysisemmissä ja raskeammassa työtehtävissä. Vanhemmilla ikäluokilla taajuuteen vaikuttavat puolestaan toimintakyvyn heikkenemiseen liittyvät tekijät ja joskus myös pitkän kokemuksen myötä vakiintuneet vaaralliset työtavat sekä riskien aliarvioiminen.

Tällä hetkellä tiedossa yhteensä 12 työtapaturomakuolemaa vuodelta 2021

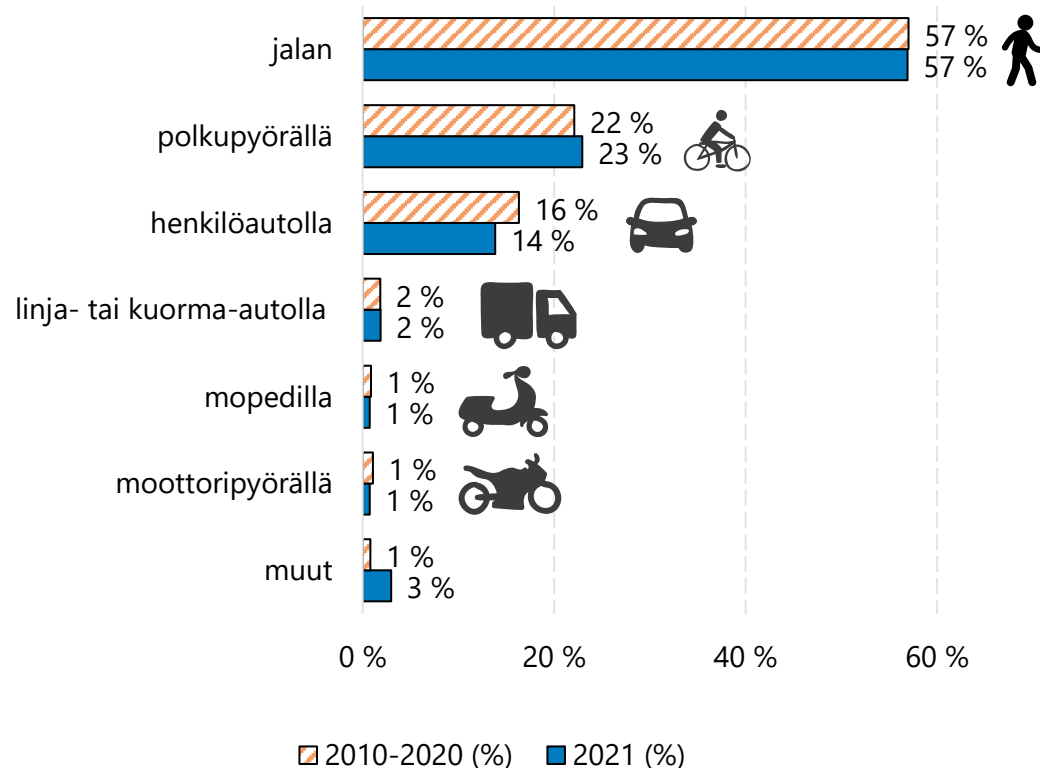
Vuonna 2021 sattui tämänhetkisen tiedon mukaan 10 kuolemaan johtanutta työpaikkatapaturmaa, joista 2 yrittäjille. Lisäksi tiedossa on kahden palkansaajan kuolema työmatkalla. On kuitenkin mahdollista, että tapausten lukumäärät vielä kasvavat, kun tapausten lopulliset vakavuustiedot varmistuvat. Vuonna 2020 kuoli 16 palkansaajaa työpaikkatapaturmissa ja vuonna 2019 yhteensä 23. Työmatkatapaturmissa kuoli vuonna 2020 sekä vuonna 2019 kumpanakin vuonna 10 palkansaajaa. Työpaikkakuolemantapauksia koskeva tarkempi analyysi julkaistaan huhtikuussa 2022.

Työmatkatapaturmia sattui vuonna 2021 noin 18 300

Työmatkatapaturmien lukumäärät romahtivat vuonna 2020, kun koronapandemian myötä suuri osa työvoimasta siirtyi nopeasti tekemään etätöitä ja samaan aikaan oli hyvin vähälumiset liikkumisolosuhteet. Vuonna 2021 palkansaajien työmatkatapaturmien lukumäärä nousi noin 15 % edellisvuodesta, mutta on silti noin 21 % alhaisempi kuin vuonna 2019. Vuonna 2021 suuri osa työntekijöistä teki edelleen etätöitä tai etätöypainotteista ns. hybriditöitä. Liikkumistapa työmatkatapaturmissa oli yleisimmin jalan tai pyörällä ja liikkumistapojen jakauma on hyvin samankaltainen kuin keskiarvo vuosilta 2010-2020 (kuva 12).

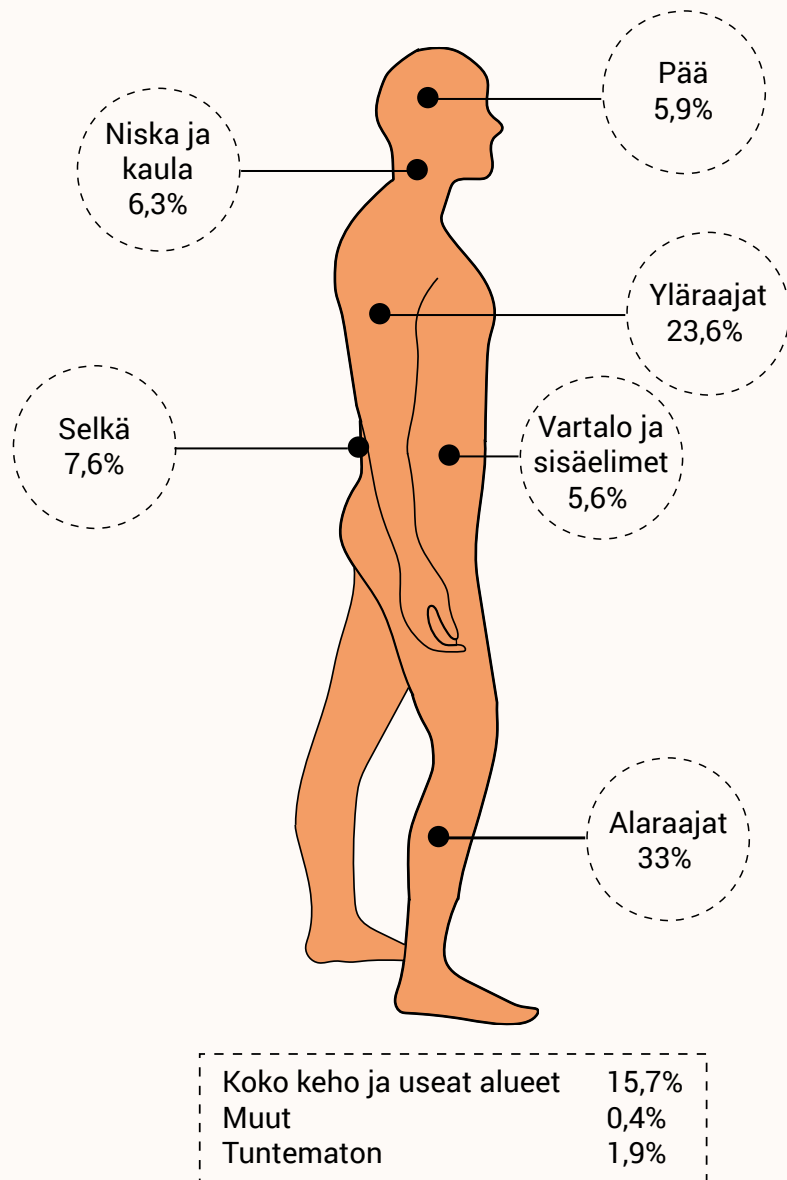
Palkansaajien työmatkatapaturmista vuonna 2021 kaatumisia, liukastumisia ja kompastumisia oli noin 78 %, yhteentörmäyksiä auton kanssa noin 10 % ja ulosajoja tai kaatumisia noin 4 %. Vuonna 2020 työmatkatapaturmissa kaatumisten osuus oli huomattavasti alhaisempi (noin 74 %) ja auton kanssa törmäämisten osuus suurempi (noin 12 %).

Kuva 12. Palkansaajien työmatkatapaturmien %-osuudet eri liikkumistavoilla 2021 ja keskiarvo vuosilta 2010-2020.

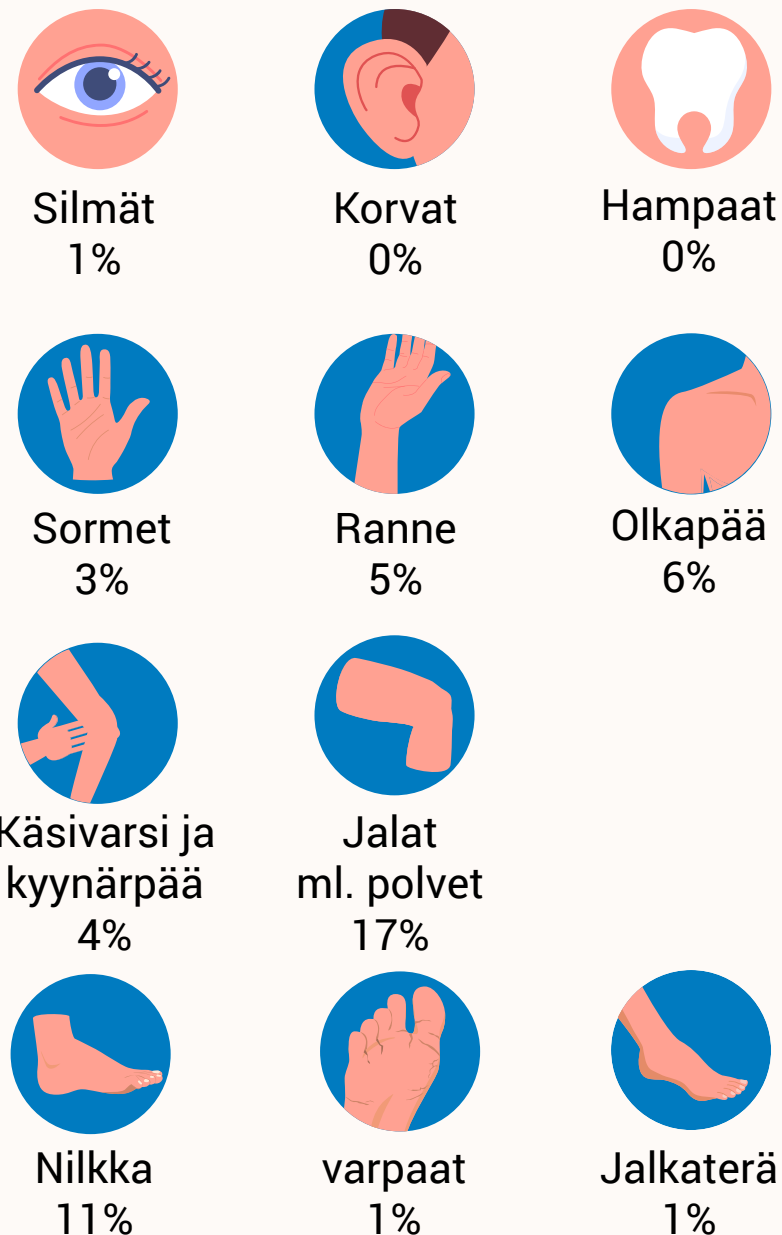

[Kuvan 12 tietosisältö Excel-tiedostossa](#)

Kuva 13a. Vahingoittunut kehonosa, työmatkatapaturmat 2021

Kuva 13b. Vahingoittunut kehonosa, työmatkatapaturmat 2021

Kuvien 13a ja 13b tietosisältö Excel-tiedostossa

Lisätietoja:

Mika Tynkkynen, mika.tynkkynen@tvk.fi

Janne Sysi-Aho, janne.sysi-aho@tvk.fi

Tapaturmavakuutuskeskus, TVK

Tässä analyysiraportissa esitetään analyysin laatijoiden näkemys aiheesta.

Analyysi on laadittu helmikuussa 2022.

Tapaturmavakuutuskeskus TVK, Itämerenkatu 11-13, 00180 Helsinki